

Återkallelse av efterlevandeskydd till premiepension

Pensionsmyndighetens ställningstagande

- Ett beviljat efterlevandeskydd kan återkallas fram till pensionstiden börjar. Pensionstiden börjar vid ingången av den första månad för vilken premiepension ska lämnas.
- Detta rättsliga ställningstagande gäller inte för de situationer då pensionstagaren har beviljats premiepension utan ansökan eller då en pensionstagare gifter sig eller blir sambo efter pensionstiden har börjat.
- Detta rättsliga ställningstagande ska tillämpas från och med den 1 mars 2016.

Bakgrund

I januari 2016 har Kammarrätten i Stockholm¹ efter Pensionsmyndighetens överklagande avgjort ett mål om återkallelse av efterlevandeskydd där förvaltningsrätten hade ändrat Pensionsmyndighetens beslut.

Kammarrätten avslog Pensionsmyndighetens överklagande och fann att bestämmelserna om efterlevandeskydd under pensionstiden är tydliga – efterlevandeskyddet *under pensionstiden* [KR:s kurs.] kan endast sägas upp om pensionspararens förhållande upphör på grund av skilsmässa eller på annat sätt upplöses och att det motsatsvis innebär att det inte är möjligt att på annan grund ändra eller återkalla efterlevandeskyddet. I målet hade dock pensionsspararen begärt omprövning av pensionsbeslutet *innan* pensionen började betalas ut och innan efterlevandeskyddet började gälla. Kammarrätten ansåg det rimligt att en pensionssparare kan återkalla sin ansökan om efterlevandeskydd innan pensionstiden inträtt och efterlevandeskyddet börjat gälla samt att detta varken strider mot gällande bestämmelser eller mot lagstiftarens intentioner.

Pensionsmyndigheten har inte överklagat kammarrättens dom och lämnar därför detta rättsliga ställningstagande för att styra den fortsatta handläggningen i den aktuella typen av ärenden.

Pensionsmyndigheten har hittills, i de fall då ett efterlevandeskydd till premiepension redan har beslutats, inte medgett att efterlevandeskyddet får återkallas. Detta har gällt oavsett om återkallelsen har gjorts före eller efter den tidpunkt då pensionsuttaget har påbörjats. Pensionsmyndigheten har motiverat sin ståndpunkt med hänvisning till dels att pensionstagaren inte längre kan ändra sin ansökan efter beslut har meddelats, dels att en ansökan om efterlevandeskydd ska göras samtidigt med den första ansökan om premiepension och därför inte heller kan återkallas².

¹ Dom den 7 januari 2016 i mål nr 7540-15

Skälen för ställningstagandet

Pensionsmyndigheten anser numera, i likhet med kammarrätten, att det inte finns några hinder i gällande lagstiftning mot att återkalla en ansökan om efterlevandeskydd till premiepension fram till pensionstiden börjar. Pensionstiden börjar vid ingången av den första månad för vilken premiepensionen lämnas.

Detta rättsliga ställningstagande har beslutats av chefsjurist Mikael Westberg efter föredragning av jurist Anders Högstedt. I den slutliga handläggningen har även Martina Irving, chef för rättsenheten, deltagit.

Beslutet har föregåtts av beredning med analysavdelningen.

Mikael Westberg

Anders Högstedt

---

² Enligt 91 kap. 3 § första stycket socialförsäkringsbalken ska en ansökan om efterlevandeskydd under pensionstiden göras samtidigt med att pensionsspararen första gången begär att få ut premiepension.

Om pensionsspararen har beviljats premiepension utan ansökan får ansökan om efterlevandeskydd göras inom två månader från Pensionsmyndighetens beslut om pension (andra stycket).

Om pensionsspararen senare gifter sig eller inleder ett samboförhållande får ansökan göras inom tre månader från det att äktenskapet ingicks eller samboförhållandet inleddes. Detta gäller dock inte om pensionsspararen var gift eller sambo med samma person när spararen första gången begärde att få ut premiepension (tredje stycket).

Enligt 91 kap. 7 § börjar i fall som avses i 3 § första och andra styckena efterlevandeskyddet att gälla vid ingången av den första månad för vilken premiepension ska lämnas till pensionsspararen. I fall som avses i 3 § tredje stycket börjar efterlevandeskyddet gälla vid det första månadsskiftet ett år efter det att ansökan kom in till Pensionsmyndigheten.